

LIST REKTORA
UNIwersYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE
NA DRUGI DZIEŃ ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA 2019 ROKU

Drodzy Bracia i Siostry!

Święta Bożego Narodzenia to szczególny czas, w którym przedziwnie splatają się rozważania o życiu i śmierci. Najpierw w Wigilię wspominaliśmy pierwszych rodziców, przez których śmierć przyszła na świat, by w następnym dniu cieszyć się z narodzenia Zbawiciela. Dzisiaj Kościół ukazuje nam męczeńską śmierć diakona Szczepana, by jutro wspominać świętego Jana Apostoła, świadka Zmartwychwstania. W kolejnym dniu ponownie pochylimy się nad losem Świętych Młodzianków, męczenników. W ten sposób, doświadczając również w naszym życiu przemijania i śmierci, możemy pogłębić nadzieję na życie wieczne, które przyniósł nowonarodzony Jezus. Świadectwo takiej nadziei dotyka nas najgłębiej, gdy spotykamy się z wiarą młodej, umierającej osoby.

W mijającym roku społeczności naszego Uniwersytetu Papieskiego przyszło pożegnać wielu bliskich zmarłych. Była wśród nich nasza studentka nauk o rodzinie, a jednocześnie poetka – Marta. Ostatni wiersz, jakim się z nami podzieliła, nosi tytuł *Bezkrzes mojej wolności*. Pisała w nim: „Najradośniejsza z radosnych prawd to ta – że nawet przykuta do szpitalnego łóżka mogę biec do Ciebie modlitwą, uwielbiać Cię, rozpamiętując Twe cuda Panie”.

Bez wiary w Boga i życie wieczne śmierć naszych bliskich i nasza byłaby trudna do zrozumienia i udźwignięcia. Nadzieja życia wiecznego pozwoliła również ofiarować życie bohaterom, którzy przed osiemdziesięciu laty, od początku drugiej wojny światowej, bronili wolności naszej Ojczyzny. Ich bohaterstwo przypomniał całemu światu papież Pius XII w swej pierwszej encyklice o solidarności ludzkiej i państwie totalitarnym w październiku 1939 roku, pisząc: „Krew tysięcy ludzi, nawet tych, którzy nie brali udziału w służbie wojskowej, a jednak zostali zabici, zanoszą bolesną skargę, zwłaszcza w Polsce, narodzie tak Nam drogim, tej Polsce, która przez swą niezłomną wierność dla Kościoła i przez wielkie zasługi, jakie zdobyła, broniąc chrześcijańskiej kultury i cywilizacji – o czym historia nigdy nie zapomni – ma prawo do ludzkiego i braterskiego współczucia całej

ludzkości” (*Summi Pontificatus*, nr 79). Dla środowiska uczelni Krakowa początek drugiej wojny światowej oznaczał szczególnie bolesne doświadczenie podstępnego aresztowania przez Niemców 184 osób, głównie profesorów i wykładowców Uniwersytetu Jagiellońskiego. To dramatyczne wydarzenie z 6 listopada 1939 roku przeszło do historii pod nazwą Sonderaktion Krakau. Większość naukowców została wywieziona do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, gdzie wielu z nich straciło życie.

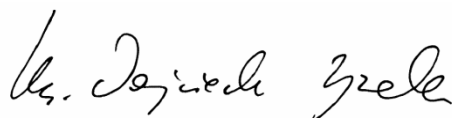
Patron naszej Uczelni, święty Jan Paweł II, w przemówieniu z okazji 600-lecia Wydziału Teologicznego w Krakowie, przypomniał to wydarzenie, którego był bezpośrednim świadkiem. Następnie w przejmujących słowach dodał: „Takich kart w dziejach Uniwersytetu było na pewno więcej, i nie tylko Uniwersytetu krakowskiego, innych również. Ale to są karty, które sprawiają, że ta nasza Alma Mater potwierdza się jako mater, mater, która cierpi, która składa ofiary. Wspominam tych moich profesorów, tych zmarłych, tych z obozu, tych, którzy wrócili, a potem niedługo zmarli, i modłę się za ich życie w Bogu, bo ostatecznie każda matka temu chce służyć, ażeby spełniło się powołanie każdego człowieka, którym jest powołanie w Bogu” (Kolegiata św. Anny, 8 czerwca 1997). W następnych latach wojny akcja niszczenia polskiej inteligencji i szkolnictwa doprowadziła między innymi do zamordowania 25 profesorów i docentów wyższych uczelni wraz z domownikami w 1941 roku we Lwowie. Ich ofiara przypomina nam dzisiaj, że za takie wartości jak wolność i wierność prawdzie trzeba czasami płacić najwyższą cenę.

Jednym z wywiezionych z Krakowa do obozu profesorów był dawny rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, ksiądz profesor Konstanty Michalski. Bolesne doświadczenia wojenne i powojenne sprawiły, że z całą mocą zaczął stawiać pytanie: „Dokąd idziemy?”. W jednym ze swoich wspomnień wyznał: „Pytanie «dokąd» prześladowało mnie jak natrętne widmo w dniach naszej niedoli, prześladowało mnie w celi więziennej we Wrocławiu i w księżym baraku w Sachsenhausen; prześladowało mnie w Krakowie, kiedy po powrocie dostrzegałem, jak ukochane miasto wyludniało się z Polaków a zaludniało wrogimi okupantami” (K. Michalski, *Dokąd idziemy*, „Polonia Sacra” 3 (1950), s. 356–358). To pełne obaw przeczucie Księdza Profesora było słuszne, skoro władze komunistyczne w ramach walki z Kościołem w 1954 roku usunęły z Uniwersytetu Jagiellońskiego Wydział Teologiczny. Ludzie odpowiedzialni za naukę

nigdy nie pogodzili się z tą niesprawiedliwą decyzją. Głównym obrońcą krakowskiego Wydziału był wówczas Prymas Polski, kardynał Stefan Wyszyński. Wielokrotnie podkreślał konieczność powrotu teologii do Krakowa. Ostatecznie, wobec nieustępliwości władz, z jego pomocą udało się uzyskać w 1959 roku orzeczenie Stolicy Apostolskiej, uznające ciągłość istnienia krakowskiego Wydziału Teologicznego, choć pozostającego poza strukturą Uniwersytetu. Wydział ten był początkiem Papieskiej Akademii Teologicznej i dzisiejszego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Gdy wspominamy w tym roku sześćdziesiątą rocznicę tego wydarzenia, będącego istotnym momentem w historii naszej Uczelni, z tym większą wdzięcznością i radością przyjmujemy decyzję papieża Franciszka o beatyfikacji Prymasa Tysiąclecia, która odbędzie się 7 czerwca 2020 roku w Warszawie. Będziemy ją przeżywać w uroczystej atmosferze stulecia urodzin świętego Jana Pawła II.

Wspomniany przeze mnie znakomity teolog, ksiądz profesor Konstanty Michalski, po wojnie napisał książkę pod znamienym tytułem *Między heroizmem a bestialstwem*. Wybór, o którym pisał, wciąż pozostaje aktualny. Jest to stałe zadanie, by opowiedzieć się za dobrem, prawdą i pięknem, a przeciwko złu, kłamstwu i brzydocie. Temu wyborowi od lat służy nasz Uniwersytet Papieski, który w tym roku obchodzi swoje pierwsze dziesięciolecie istnienia. Nasza Uczelnia stale poszerza swoją ofertę, czego znakiem jest otwarcie w tym roku nowego kierunku – pedagogiki. Nie byłoby to możliwe bez modlitwy, duchowego i materialnego wsparcia wiernych archidiecezji krakowskiej i sąsiednich diecezji.

Życząc wszelkiego błogosławieństwa w nowym roku, a zwłaszcza opieki świętego Jana Pawła II, pragnę Wam, Siostry i Bracia, z całego serca podziękować za wszelką życzliwość wobec naszego Uniwersytetu.



ks. prof. dr hab. Wojciech Zyżak
rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Kraków, 26 grudnia 2019 roku

*List proszę odczytać w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, 26 grudnia 2019 roku.
Zebraną tradycyjnie w tym dniu składkę należy przekazać na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.*